dicat me deus ſpūſſanct⁹ cui⁹ me ſaluet pie ꝯſolatio-
nis infuſio. Hec dicit Tho. in li. apiario. c. viij. ⁊ dicit
ſignant̄ aplūs. Nolite maledicere. qꝛ maledictio ſuper
caput maledicentis reuertit̄. Iux̄ illud Prouerb. xxvj.
Sicut auis ad alta tranſuolans ⁊ paſſer q̄libet vadēs.
Sic maledictum fruſtra ꝓlatū in quēpiam ſupueniet
Et hoc ꝓbat Ceſari⁹ in dyal'. ¶ Femina q̄dam miſera
ex īpatiā maledixit ſibipſi ⁊ pedes ſuos pelui imponēs
⁊ ex eam ſaltās retrorſum ſic ait. Hic ſalto de ptāte dei
in ptātem dyaboli. quam dyabolus mox recipiens ⁊ ꝑ
aera ducens mult̄ꝫ q̄ aderant vidētibꝫ ita vt vſqꝫ nuſq̄
ꝯparuit. Septimo homo dꝫ bn̄dicere ꝑſeq̄ntibꝫ ſe ⁊ nō
eis maledicere. Exemplo xp̄i. de q̄ .j. Pe. ij. Cum male-
diceret̄ nō maledicebat. Refert be. Greg. in li. dya. De
duobꝫ viris quoꝝ vn⁹ eutiti⁹ alt̄ florenti⁹ dicebat̄ in ha
bitu ſancte religionis in turſia ꝓuincia hītabant. mor-
tuo rectore monaſterij in rectorē Eutitium elegerūt q̄
ꝑcibꝫ fratꝝ vict⁹. oratorium in q̄ habitauerat florentio
ꝯmittēs multis annis rector monaſterij in ſancte ꝯuer
ſatōis ſtudio fuit. Florenti⁹ v̄o cū ſolus eēt orauit dn̄m
vt aliqd̄ ſolatium impertiret̄ ſibi. cūqꝫ egreſſus eēt orato-
rium inuenit vrſum ſtantem ⁊ caput ſibi inclinantem
quem a dn̄o ſibi ꝯmiſſum intellexit. Cūqꝫ q̄tuor vel q̄n
qꝫ pecudes ſine cuſtode hr̄et illas vrſo ꝯmittēs ait. Pa
ſce has oues ⁊ ſꝑ ad ſextam horam redibis. Cumqꝫ hoc
vrſus freq̄nt̄ ageret. ⁊ ſm̄ iuſſum florētij q̄nqꝫ ad ſextā
q̄nqꝫ ad .ix. tp̄e ieiunij rediret q̄tuor monachi Eutitij
inuidētes florentio. ⁊ q̄ mgr̄ eoꝝ tali ſigno nō floreſce-
ret ⁊ clareſcēt vrſum occiderūt. Qui cū hora ſtatuta nō
veniret florenti⁹ eum ad veſpam expectauit cepit triſta
ri ⁊ ꝑgens ad agꝝ mortuoqꝫ inuento apud oues dum
cognouiſſet a relatoribꝫ q̄s feciſſet. tā morte vrſi q̄ mali
ciam fratꝝ deplorauit. Cūqꝫ ad eutitium eēt deduct⁹
vt ip̄m ꝯſolaret vehementis doloris ſtimulo. acceſitis
occiſoribꝫ vrſi maledicēs ait. Spero in omnipotēti deo
qꝛ in hac vita an̄ oculos hoīm ex malicia ſua vindictā
recipiant q̄ nihil ledentem vrſum meū occiderūt. qd̄ ⁊
factum eſt. nam hi q̄tuor monachi q̄ illud fecerūt ſtatī
elephantino morbo ſunt ꝑcuſſi ita vt membris putre-
ſcentibꝫ interirent. qd̄ factum vir dn̄i cernēs expauit ve-
hement̄ ſeqꝫ de fr̄ibꝫ ita malediriſſe ꝑtimuit qd̄ et om̄i
tp̄e vite ſue deplorauit. Et ꝯcludit Greg. ibidem. qꝛ iō
deus illud ꝑmiſit ne vir mire ſimplicitat̄ꝫ q̄ntolibet do
lore ꝯmot⁹ vltra p̄ſumeret iaculum maledictōis intor-
quere. Iō dicit Pe. apl's. ij. Pe. iij. Non reddētes ma
lum ꝑ malo. vel maledictōꝫ ꝓ maledictiōe. Octum ad
tercium hortat̄ aplūs ad coexultatiōeꝫ virtuoſoꝝ cum
inq̄t Gaudete cum gaudentibꝫ. Circa qd̄ notandum
duplex eſt gaudium. ſ. v̄tutis ⁊ mūdi. Gaudiū v̄tutis
ſm̄ Aug. eſt velut fons gaudij in domo ꝓpria naſcens.
ſꝫ gaudium mundi q̄d ſit idem rn̄dit dicens. Quid ſe-
culi gaudium ſit breuit̄ dico. Seculi leticia eſt impuni-
ta neq̄cia. ſ. luxurie in ſpectacul' vacare. ebrietate ingur-
gitari. turpitudine fetere. ⁊ nihil mali pati. Et vlteri⁹ ē
notandum gaudium v̄tutis p̄cellit gaudium mūdi in
q̄tuor. Primo ī ꝯtinuitate. qꝛ gaudiū v̄tutis ē ꝯtinuū.
Iux̄ illud Prouer. xv. Secura mens q̄ſi iuge ꝯuiuiuꝫ.
q. d. Homo ſecur⁹ a peccatis delectabilit̄ viuit ſicut ho
mines in ꝯuiuio. ⁊ ibidem. Cor gaudens. i. bona ꝯſcīa
exhilaret faciem exteriorem ſm̄ Glo. intli. hoc eſt veꝝ
gaudium. De q̄ Sen̄. in epl'a ad Lucilluꝫ. Crede mihi
veꝝ gaudium nō naſcit̄ niſi ex pura ꝯſcīa. Sꝫ gaudiū
mūdi nō eſt ꝯtinuum. qꝛ ſm̄ ſapientem. Riſus dolore
miſcebit̄ ⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat. Cui conſonat
Inno. pa. iij. de vi. hu. ꝯdi. ꝑte. j. c. xxxiij. Semꝑ huma
ne leticie triſticia ſuccedit. ⁊ qd̄ incipit gaudio deſinit eē
in triſticia. Iō dic̄ Iob. xx. Gaudiū hypocrite ad inſtar
puncti. Hypocrita eſt mūdus exteri⁹ deaurat⁹. q̄re le
git̄ de q̄daꝫ q̄ totum ꝯſumpſit diem in gaudio de ſero
intra ſe cogitauit: q̄ ꝑuenit gaudiuꝫ qd̄ hodie tota die
habuim⁹. ⁊ ſic videns falſitatem mundi huius gaudij
ꝯpunct⁹ religionem intrauit. Scd̄o gaudium v̄tutis
p̄cellit in puritate. gaudium enī humane felicitat̄ꝫ mul
tis amaritudinibꝫ eſt reſperſum vt dic̄ Boe. li. ij. de cō
ſo. ꝓſa. iiij. Homo enī carnalis vnam amaritudinem
hꝫ ex dilatōne deliciaꝝ q̄s vehement̄ appetit. Aliaꝫ ex
defectu anime quē inuenit in vſu eaꝝ vbicūqꝫ enī caro
vt dic̄ Aug. q̄rit refectōeꝫ inuenit defectōeꝫ. Exceſſum
etiam in ſumendo ſequit̄ duplex amaritudo. ſ. remiſſio
ꝯſcīe ⁊ grauamen animi. qꝛ dic̄ Sen̄. Voluptas q̄ auidi⁹
hauſta eſt eo citi⁹ in ꝯriū redit. Et ſap. Ecci. xxxj. Ama
ritudo animi vinū multum potatum. Ecōtra v̄o gau
dium v̄tutis puꝝ eſt nō reſpſum tot amaritudinibꝫ. iō
dic̄ be. Aug⁹. li. ꝯfeſ. Tu ſꝑ aderas miſcōditer ſeuiens ⁊
amariſſimus aſꝑgens offenſionibꝫ omnes illicitos iocū
datores meos. vt ita querē ſine offenſione iocundari. ⁊
vbi hoc poſſum nō inuenio quicq̄ p̄ter te dn̄e. Tercio
gaudium v̄tutis p̄cellit in dignitate. gaudium enī v̄tu
tis eſt de his de quibꝫ dignū eſt gaudere. qꝛ dic̄ glo. ſuꝑ
Gall'. v. Exultatio eſt de his q̄ digna ſunt. gaudiū aūt
mūdi de indignis. Iux̄ illud Sen̄. In voluptate nihil
eſt magnificū. ⁊ Prouer. iij. Sap̄. dicit. Stultoꝝ exul-
tatio ignominia. ⁊ idem. xv. Stulticia eſt gaudiū ſtul-
to. Quarto p̄cellit in ſalubritate. gaudium v̄tutis ſalu-
bre enī eſt faciens ꝯtēni gaudia vana. Iux̄ illud Ecci. j.
Vbi multa ſapīa ibi multa indignatio. vbi ⁊ ſapor v̄-
tutū ſentit̄ iocūditas carnal' deſpicit̄. qꝛ ſm̄ Aug. Gu-
ſtato ſpū deſipit omnis caro. Item gaudium v̄tutis fa
cit triumphare dyabolo vnica enī rō vincendi inimicū
eſt leticia ſpūalis vt ait bea. Antho. Iō dicit ſap̄. Ecci.
xxx. Iocunditas cordis hec eſt vita hominis ⁊ theſau-
rus ſine defectione ſanctitatis. ſꝫ ecōtra gaudium mū-
di noxium eſt nec miꝝ cū ſit a deo maledictum Luc. v.
Ve vobis diuitibꝫ q̄ habetis hic ꝯſolatōꝫ vr̄am q̄ aūt
gaudium mūdi noxiuꝫ eſt. Legit̄ in li. de donis. qꝛ ſm̄
ꝯſuetudinem cuiuſdam ciuitatis. Iuuenes eq̄tabant
cū gaudio hui⁹ mūdi tenentes laruas turpiſſimas cete
ris corꝫantibꝫ ꝑ villam q̄s pleban⁹ in ambone pluries
ammonuit vt deſiſterēt ſꝫ ipſi noluerūt v̄bis ſuis acq̄-
eſcere nec ei obedire. ⁊ ecce ſubito in die feſto in ſpē vi-
roꝝ ac mulieꝝ maxima multitudo demonū ꝯiunxit ſe
illis tūc vulgo cantanti p̄ gaudio vox dyabolica ſtatim
audita eſt. q̄ me amauerūt ⁊ mihi fuerūt mō mecum
erūt delicati hoīes meis ludis eſtis vſi vt ſitis meli⁹ ꝯ̄
deum diſſoluti. ⁊ ſubito terra apta cunctos ad inferna
abſorbuit tam cantantes q̄ corꝫantes ſimilit̄ ⁊ eq̄tan-
tes. Ecce verificatū eſt h. illud Iob. xxj. Tenent cytha
ram ⁊ tympanū ⁊ gaudēt ad ſonitum organi. ⁊ ducūt
in bonis dies ſuos ⁊ in pūcto ad inferna deſcēdūt. id-
circo ad gaudium mūdi nō hortat̄ nos apl's cum dic̄.
gaudete cum gaudētibꝫ. qꝛ illi letant̄ cum malefecerint
⁊ exultant in rebꝫ peſſimis Prouer. ij. Sꝫ ad gaudiū v̄-
tuoſoꝝ nos monet vt ſi videm⁹ aliquem hominē gau
dere in v̄tutibꝫ q̄ten⁹ illi ꝯgaudeam⁹. Idem docet be.
Aug⁹. li. v. Omeliaꝝ omelia. xv. in fine. Congaude illi
cui dn̄s aliquam gratiaꝫ dedit ⁊ habebis. habet ille v̄-
ginitatem ama illam ⁊ tua eſt. Item ſi tu forte habes
maiorem patientiam diligat te ⁊ ſua eſt. ille poteſt ſatis
vigilare ſi nō inuides tuum eſt ſtudium eius. Tu forte
potes amplius ieiunare ſi amat ſuum eſt ieiunium tu-
um. Quia ꝑ charitatem tu in illo es ⁊ ipſe in te eſt.

¶ De eadem dn̄ica. Sermo in euangelium.

Die tercio nuptie facte

ſunt in chana Galilee. ⁊ erat mater ihū ibi.
Vbi vocatus eſt iheſus ⁊ diſcipuli eius ad
nuptias Iohannis. ij. Magiſter libro. xiij. ꝓprie. dicit.
Quando aliqua aurea cum argenteis dn̄t malleando

Mꝯbinari vel incorpari. Neceſſe eſt a tribꝰ ꝑſuari. ſ. pulnere. vento ꝛ humiditate. Quod ſi aliqđ hoꝝ int̃ auꝝ ꝛ argentum ſe pmiſcuerit. nequaꝗ̃ vnum cū altero ſe tenebit. iō optz vt in mūdo q̄eto loco hec duo metalla ad inuicem ꝯbinent̃. ꝛ dum debite ſic iūgunt̃ abinuicem non poterint vlteriꝰ ſepari. Nota. Per auꝝ qđ eſt nobiliſſimū metallū intellige ad p̄ns ip̄m viꝝ ꝗ eſt nobiliſſima int̃ creaturas creatura. eo ꝙ eſt imago ꝛ gloria dei ꝛ eſt caput mulieris. vt hr̃. xxxiij. q. v. c. hec imago. ꝛ. c. cum caput mulieris. Jō de ipſo dicit Prouer. vl. Nobilis in portis vir eiꝰ. ꝫ p argentum qđ eſt album ꝛ mūdum intellige mulierem ꝗ dꝫ eſſe alba p puritatē. ꝛ mūda p caſtitatem. vt cū Sara dicere poſſit Tho. iij. Mūdam ſuaui animaꝫ meam ab omni ꝯcupia. ſ. carnali ꝛ mentali. Sic igit̃ vir ꝗ deſignat̃ p auꝝ. ꝛ mulier que p argentum intelligit̃. dū̄t ſimul matrimonialit̃ cōiungi non dꝫ ibi eſſe puluis auaricie. non ventus ſupbie. nec humiditas luxurie. De p̄mo dicit Criſ. ome. j. Multi diuitias eligūt nō mores. ꝛ omne qđ in meretricibꝰ ſolet q̄ri hoc in ꝯiugibꝰ optant. ꝓpt̃ea non generāt filios ſubditos vel ſibi vel deo. ꝫ cōtumaces ꝛ ꝯ deum. ꝛ filij coꝝ non ſunt fructꝰ ꝯiunctōis coꝝ. ꝫ pena ꝯdigna irreligioſitat̃. Jō dicit idem Criſ. ſup Math. Tu iuuenis q̄ vxorem ducere vis noli q̄rere diuitem ꝫ bū morigeratam. q: boni mores ſemp diuitias querūt ꝛ acquirunt. Jō refert Eudoxiꝰ in geſtis phoꝝ. Quidam pat̃ queſiuit a pho theophraſto cui libentiꝰ filiam tradere deberet vxorem an pauperi in ſcientia ꝛ moribꝰ ornato an locupleti paꝝ pbato. Rn̄dit phus mallem viro pecunia indigenti ꝙ pecunia viro abundanti. De ſcđo ꝛ tercio dr̃ Tho. iij. Q: duxit Sara virum ſuum cum timore tuo. q. d. Non cum ſupbia ꝛ nō cum libidine me ꝯſenſi ſuſcipe. Et angelus dixit Tho. Accipe v̓ginem cum timore dn̄i amore filioꝝ magis ꝙ libidine ductꝰ. ꝛ in ſemine abrahe bn̄dictōꝫ in filijs ꝯſequeris. ſi eñ iam aliqđ dictoꝝ. ſ. puluis auaricie. ventꝰ ſupbie. aut humiditas luxurie. in ꝯiunctione viri ꝛ mulieris ſe pmiſcuerit int̃dum matrimoniū non tenebit. ꝫ vnꝰ ab alio corrumpit̃. ſicut multotiēs eſt exptum ꝛ ꝯtinue expit̃. Cū aūt debite ꝯiungunt̃. ſ. ex vero amore humilit̃ in timore dei. ꝛ caſte non pn̄t abinuicem ſepari. Sic̄ pbat Inno. pa. de vi. hu. ꝯdi. p̄te. j. c. xviij. Qualiſcūꝗ̃ caſus euenerit neceſſario vxor eſt habenda ſi egra. ſi feda. ſi mala ſi ſupba. ſi iracūda. ſi p̄te aliꝗ v̓tuoſa. ꝓpter ſolam fornicatōꝫ a viro pōt dimitti ꝛ intellige ꝗ ad thoꝝ ꝛ quo ad cohabitatōꝫ. ꝛ hoc cum iudicio eccl̄ie. Et r̄ndit Inno. ꝫ nec dimittens pōt aliam ducere. nec dimiſſa pōt alteri copulari. intelligit̃ hoc viro viuente adhuc. pōt tn̄ tēpore intermedio ꝯtinentiam vouere inuito viro. Vn̄ dic̄ Tho. in. iij. p̄te. q. lxij. ar. iij. Et ſilr̄ in. iiij. ſcrip. q. xxxv. ar. iij. Q: in matrimonio ſunt tria. ſ. obligatio ad vinculum ad thoꝝ. ꝛ cohabitatōꝫ. q̄tum ad vinculum nō pōt dimittere nec p ſe nec p eccl̄iam ꝗ ad thoꝝ pōt ſine iudicio eccl̄ie negare debitum. vt etiam dic̄ Bonauē. ad cohabitatōꝫ vt volunt q̄dam non pōt dimittere q̄s vxoreꝫ auc̄te ꝓpria. Et ad hoc ſonat Nico. pa. xxxiij. q. ij. pōt tn̄ iudicio eccl̄ie. De ꝯiunctōe aūt viri ꝛ mulieris dicūt v̓ba ꝑlibata. Die tercia nuptie facte ſunt ꝛc̄. In quibꝰ v̓bis tangunt̃ q̄tuor ꝗ in omnibꝰ nuptijs ſunt valde neceſſaria.

Euidentia fiendoꝝ.		Die tercia.
Concordia animoꝝ.	ibi	in chana galilee
Pudicicia ꝯiugatoꝝ.		erat mater ihū
Memoria egenoꝝ.		vocatꝰ eſt ihs.

J. Q̄tum ad p̄mum neceſſaria eſt euidentia fiendoꝝ. vt vicꝫ ꝙ nuptie fiende ſint euidentes ꝛ nō occulte ꝛ hoc tangit̃ die tercia. q. d. dn̄t fieri in die. i. manifeſte ꝛ nō in nocte. i. angulo. ꝛ hoc ꝓhibet nuptias clandeſtinas et occultas. Jō dꝫ p̄cedere trina ꝓclamatio in eccl̄ia coraꝫ plebis multitudine. ſ. bāno vt infra ꝯpetentē terminū qui ſcit impedimentum ꝓponat. ꝛ ſi apparuerit pbabilis ꝯiectura ꝯ copulam futuram int̃dicat̃ expſſe donec ꝯſtat q̄d fieri debeat alit̃ ſi ꝯherent ſine bannis aut ptꝰ ꝓhibitōꝫ ꝛ extiterit impedimētum puta ḡdus ꝓhibitꝰ tūc filij dicent̃ illegitimi ꝛ nō excuſabit̃ ꝑ ignorantiaꝫ pentum. Sacerdos v̓o ꝗ tales inhibitōes ꝯtempſerit vel ꝗ intereſſe p̄ſumpſerit p terminū ab officio ſuſpēdat̃ vt pbat̃ ex̄ de clan. deſpon. c. cum inhibitio. Si aūt ꝓceſſerit trina ꝓclamatio. ꝛ in facie eccl̄ie publice ꝯtraxerit bona fide credentes ſe ltime copulari. poſteaꝗ̃ extiterit impedimētum ꝛ ſepant̃ pueri omnes ab eis geniti legitimi cenſeant̃. ꝛ vtroꝗ̃ penti ſuccedūt. vt ex̄. q filij ſunt ltimi. c. ex tenore. Ecce q̄ntum valet trina nubēdaꝝ ꝓclamatō ꝛ publica ſolennitas nuptiaꝝ. Dicit eñ Ray. Si eñ obmittant̃ ꝯſuete ſolēnitates ꝛ fiat m̄rimoniuꝫ clandeſtinum ſiue occultū in hoc caſu non p̄ſumit̃ matrimonium vel ꝯiugium ꝫ fornicatio ſiue adulterium. ꝛ hr̃. xxx. q. v. alter. Non tn̄ intelligas ſic ꝙ non poſſit eſſe veꝝ matrimonium imo poſſet eſſe ꝫ canon loquit̃ ſm̄ illud qđ eccl̄ia p̄ſumit. Et dicit Pe. de tharē. clandeſtinꝰ ꝯſenſus pōt eſſe duplex. Vnꝰ ꝗ lꝫ fiat ſine ſolēnitate eccl̄iaſtica ꝛ publica fit tn̄ in p̄ntia teſtium ꝛ talꝰ ꝯſenſus facit m̄rimoniū veꝝ ꝛ p̄ſumptum. Alius ꝗ fit ſine p̄ntia teſtium. ꝛ talis q̄uis faciat matrimoniū veꝝ non tn̄ facit p̄ſumptū. iō ꝯſulendum eſt talibꝰ ꝙ de nouo ꝛ publice ꝯhant ꝛ faciant pn̄iam. q: ſcandaliſauerīt eccl̄iam. ꝛ p̄dicte certe expoſuerunt ſe non paruo piculo. Nam poſſet alt̃ alteꝝ dimittere q̄n vellet ꝛ de facto cū alio vel alia ꝯhere. ꝛ ſic in adulterio manere. q: nō poſſet pbari p̄mū matrimoniū. Idem dicit Hoſti. Jō dic̄ h̄ euangeliſta. Nuptie facte ſunt die tercia. Vbi p die intelligi dꝫ manifeſta ꝓclamatio ꝛ publica ſolēnitas ſi tn̄ cauſa expoſtulat pn̄t obmitti. ꝛ hoc notauit Hugo xxx. q. v. in p̄n. Vt q: forte ſenex eſt vir ꝛ erubeſcit ꝯhere cum tanta ſolēnitate. aut accipit nobilem cum ipſe ſit ignobilis ꝛ econtra. ꝛ timet parentes eius. Additꝗ̃ Guilhel. j. diſt. Credo q̄n diu manſerīt ſicut vir ꝛ vxor non erubeſcūt adhibere ſolēnitates bannoꝝ vel benedictionis nuptialis. Credo ḡ dicit ibidem ꝙ in talibꝰ poſſit diſpenſari p ep̄m ex cauſa nec credo ꝙ ſufficiat diſpenſatio minoris p̄lati. Et dicit notant̃ tercia die. q: tres dies dn̄t p̄cedē nuptias. p̄mꝰ dies vt manifeſte p̄ R. ſponſalia iniciet̃. Sunt aūt ſponſalia futuraꝝ nuptiaꝝ ꝓmiſſio. put ponit̃. ff. de ſpon. ꝛ. xxx. q. v. Noſtrates. ꝛ ꝯhunt̃ quatuor modis. Vno modo vna ꝓmiſſione vt cum vir dicat. accipiam te in vxorem meam. ꝛ illa dicat accipiam te in viꝝ meum. ꝛ ſi talia v̓ba de futuro fiunt cū ꝯſenſu vtrorūꝗ̃ pueroꝝ a pentibꝰ nō ſunt frangēda. xxxj. q. vij. ſi ꝗ pentes. Nec etiam impediunt cum alio ꝯhendo ꝫ non iam ꝯtractum. xxvij. q. vl. c. vlti. Quia ſoluta ſunt ſponſalia ꝓpter fortius vinculum matrimonij ſupueniens. vt ex̄ de ſpon. de illis. ꝛ dꝫ agere penitētiam de fide mentita. ex̄ de ſpon. duoꝝ. Secundo contrahuntur ſponſalia datis arris. ſponſalitionis ꝛ ſi nō ſequit̃ matrimonium debent arre reſtitui hoc modo ſi matrimonium non fuit ſecutum abſꝗ̃ alterius culpa. ꝛ ꝓpter ſupuenientem mortem vel religionem ingreſſum ꝛ hmōi reſtitui debent ſimpliciter. Si v̓o fuerit ſecutum ꝓpter culpam dantis perdit arras. Si ꝓpter culpam recipientis reſtituat eas in duplum. vt. C. de ſpōſa. le. ar. ꝛ le. ſi. Tercio paruuli ſubarrationem eodem modo ſicut de arris ſponſalitijs dei ꝛ ſiue interueniat conſenſus ſiue nondum conſtat de ſubarratione preſumitur ꝓ ſponſalibꝰ ſi fiat a patre ſubarratio. vt. xxx. q. v. Noſtrates. ꝛ. c. femine. Si autem preſumit̃ a ſpōſis preſumitur a matrimonio. vt extra de ſpon. ca. tue. Quarto contrahunt̃ ſponſalia non ſolum in ꝓmiſſione ſed etiam in iuramēti appoſitione vt ſi vir iuret mulieri ꝙ velit eam ducere. ex̄ de ſpon. de illis. ꝛ ca. p̄terea. Si autem volueris de hac materia latius loqui vide R.

ſummaꝫ Piſani ⁊ Raymundum. Secundus dies eſt
vt manifeſte ꝑ ꝯſenſum de pn̄ti ratificet̄. Quia dic̄ mgr̄
li.iiij.di.xxviij. Efficiens cauſa matrimonij eſt ꝯſenſus
non q̄libet. ſꝫ ꝑ v̄ba exp̄ſſus. nec de futuro. ſꝫ de pn̄ti. ſi
nanqꝫ ꝯſentiunt in futuꝝ dicentes. accipiam te in viꝝ
⁊ ego te in vxorem. nō eſt iſte ꝯſenſus efficax matrimo-
nij. q.d. iō req̄rit̄ ꝯſenſus de pn̄ti cuꝫ his. accipio te in
viꝝ ⁊ ego te in vxorem. De hoc ꝯſenſu dicit Xſi.xxvij.
q.ij. Conſenſus facit matrimoniū. ſꝫ di. tn̄ Ray. dicit
qn̄ vir ꝯſentit in mulierem ꝑ v̄ba de pn̄ti. ⁊ illa in virū
ſtatim eſt matrimoniū etiam ſi ꝯſenſus nō exp̄mat̄ ver
bis ſꝫ ſignis in his q̄ non pn̄t dicere vt mut⁹ ⁊c̄. Quare
tunc mgr̄ dicit ꝙ talis ꝯſenſus dꝫ eſſe ꝑ v̄ba expreſſus.
Ad hoc rn̄det Pe. ꝙ ſacr̄m mr̄imonij res ſenſibil' eſt. ⁊
iō requirit̄ exteri⁹ ſignuꝫ exp̄ſſum. Expreſſio aūt hmōi
ꝯuenienti⁹ fit ꝑ v̄ba de pn̄ti. ſꝫ poteſt fieri ꝑ alium mo-
dum vt ꝑ lr̄as abſentium vel ꝑ euidentia ſigna pn̄tiuꝫ
non valetium loqui vel audire vt dixit Raymū. Sine
aūt ꝯſenſu queccūqꝫ alia dicant̄ vel fiant etiam ſi intue-
nerit carnalis copula nō eſt matrimoniū. vt ex̄ de ſpō.
duoꝝ. c. tuas dudum. ⁊ ex̄ de ſpon. c. ſi inť viꝝ. Ideo di
xerūt pentes Rachel Gen̄.xxiiij. Vocem⁹ puellam ⁊
requiram⁹ eius ꝯſenſum. iō illi male faciūt qui cogunt
filias ſuas ad nuptias ꝯhendas vel etiaꝫ alias ꝑſonas
Quia dicit mgr̄ li.iiij.di.xxix. oportet ꝯſenſum ꝯiugalē
libeꝝ eſſe a coactione. Coactus v̄o ꝯſenſus q̄ nō ꝯſen-
ſus appellari dꝫ non facit ꝯiugium. ⁊ allegat ibi Vrba
num pa. q̄ ſcribit. Sētio regi argoꝝ in hec v̄ba de ne-
ptis tue ꝯiugio quā te cuidaꝫ militi daturum neceſſita
tis inſtāte articulo ſub fidei pollicitatione firmaſti hec
eq̄tate dicta decreuim⁹ vt ſi illa viꝝ illum oīno renuit
⁊ in eadem voluntate ancilla ꝑſiſtit vt viro illi ꝓſus ſe
deneget nupturam nequaq̄ eam inuitam ac reniten-
tem eidem viro cogas ꝯiugio copulari. Hec ille. Terci
us dies vt manifeſte ꝑ traductōꝫ ꝯſumet̄. qꝛ q̄dam di-
cunt quoꝝ ſnīam recitat mgr̄ li.iiij.di.xxvij. Veꝝ ꝯiu-
gium non ꝯbit̄ ante traductōꝫ ⁊ carnalem copulaꝫ nec
vere ꝯiuges eſſe aliquos anteq̄ incidat ꝯmixtio ſex⁹.
ſꝫ a p̄ma die deſponſatōis vir ſponſus ⁊ mulier ſponſa
eſt ⁊ non ꝯiunx. ⁊ ꝓpter hoꝝ aſſertionem neceſſe eſt vt
manifeſte nuptie ꝑ traductōꝫ ꝯſument̄. ſꝫ tn̄ hec aſſer-
tio eſt ꝯ Xſi.ix.li. Eth. qui dicit. Coniuges veri⁹ appel
lant̄ a p̄ma die deſponſatōis q̄uis adhuc int̄ eos igno
ret̄ ꝯiugalis ꝯcubitus. Idem dicit Aug. Coniunx vo-
cat̄ ex p̄ma deſponſatōis fide quaꝫ ꝯcubitu nō cogno-
uerat nec fuerat agnitur⁹ ꝓpt̄ ꝯiugium fidele ambo pa
rentes xp̄i vocari meruerūt nō ſolum illa mulier. ſꝫ ille
pꝛ ei⁹. Et hoc ad p̄mū. Qntum ad ſcōm tangit̄ in v̄bis
ꝓpoſitꝭ ꝯcordia aioꝝ. ibi. in chana galilee. Et int̄p̄retat̄
in chana zelus q̄d idem eſt ꝙ amor vel ꝯcordia ad ſigni
ficandū poſtq̄ traducta eſt ſponſa ſponſo dꝫ int̄ eos eē
dilectio. qꝛ d. mgr̄ li.iiij.di.xxvj. in fi. Coniugium eſt ſi-
gnū ſpūalis ꝯiunctōis ac dilectōis aioꝝ q̄ int̄ ſe ꝯiuges
vniri dēant. vn̄ ⁊ apl's ad Eph.v. ait. Viri diligite vxo-
res v̄ras vt corpa v̄ra. Eſt aūt notādum vt inq̄t auctor
li.xij. ꝓprie. Int̄ omnia aīantia aues ſecunt̄ maximam
honeſtatē. naꝫ ſcḋm ordinē nature mares ſꝫ feminas cum
ſolēnitate querūt inuētas diligūt. ⁊ ꝓ ipſis pugnant. ⁊
p̄iculo ſe exponūt vt p̄ncipalit̄ pꝫ de gallo q̄ zelat ⁊ di
ligit vxores ſuas. ⁊ inuēto cibo voce q̄dam ip̄as ꝯuocat
⁊ ſibi ſubt̄ebit vt eas reficiat. pinguiorē ⁊ teneriorē quaꝫ
plus diligit ſecum q̄etis t̄pe vicini⁹ collocat. ⁊ ipſi⁹ pn̄ti-
am circa ſe plus affectat. Moral'. loq̄ndo ſic etiam dn̄t
ſolliciti eſſe ip̄i mares in req̄rendo feminas. Primo q̄-
dem vt q̄libet q̄rat ſibi feminam morigeratam bonam
⁊ ſibi in moribꝫ ꝯformē. qꝛ bene morigerata ſcit ſe bene
hr̄e erga viꝝ ſuū. ⁊ in illo orit̄ dilectio int̄ eos. bona aūt
mulier nō eſt rebellis viro ſuo nec ꝯturbat viꝝ q̄d iteꝝ
eſt dilectōis ſignum. Iō dicit Sap̄. Beatus q̄ inuenit
mulierē bonam. Prouer.xviij. vt aūt bonaꝫ inueniat

dat doctrinam Crit̄. ſuꝑ Math. Qui ducere vult vxo
rem dꝫ ꝯſiderare ambos pentes bonos aut malos. aut
vnum bonum ⁊ alteꝝ malum. ſi ambo ſunt boni ſecu-
re accedat. q.d. tūc filia eſt bona. qꝛ bonos fruct⁹ facit
arbor bona Math.vij. Si ambo ſint mali oīno dimit
tat. q.d. Sic filia erit mala eo ꝙ arbor mala facit malos
fruct⁹. Si aūt alt̄ bon⁹ ⁊ alt̄ malus q̄d factur⁹ ſit time-
at. virūtamen ſi pꝛ ſit bon⁹ ⁊ mr̄ mala magis ꝯuenit ti
mere. ſi v̄o econuerſo. ſ. ſi pꝛ eſt malus ⁊ mr̄ bona min⁹
ꝯuenit formidare. Et hui⁹ rō eſt. qꝛ puelle magis ſequi
mores matnos q̄ patnos ꝯſueuer̄t. ſꝫ ſi mulier eſt ſimi-
lis in moribꝫ ſignum eſt dilectōis. ſicut radix amicitie ē
ſimilitudo moꝝ. Iux̄ illud Ariſt.viij. Eth. Simile dili
git ſibi ſimile. Et iteꝝ Eth.ix. Simile amicū eſt ſimili.
ita diſſimilitudo moꝝ ſignum eſt diſcordie ⁊ inimicicie
Iux̄ illud Ariſt.j. Ycono. Diſſimilium moꝝ raro ſunt
amabiles. Cui ꝯſonat li. de amicicia. Diſpares mores
diſparia ſecunt̄ ſtudia. i. ꝯuerſatiōes. hinc eſt ꝙ hi viri
q̄ non recipiūt mores bonitatēqꝫ necnō mulieris ſimi-
litudinē ſꝫ tm̄ ei⁹ pulcritudinē aut diuitias vt freq̄nter
inueniūt ſibi eas ꝯ̄rias. Naꝫ pulcre ab alijs etiaꝫ amāt̄
q̄ q̄dem ext̄ne⁹ amor facit odium viro. Nam dicit Sen̄.
Pulcra cito adamat̄ turpis facile ꝯtemnit̄. vnde diffi-
cile eſt cuſtodire q̄d omnes amāt. idcirco pulcritudo in
muliere ſi ſit ſine pudētia ⁊ bonitate plus ꝯtēnenda ē
q̄ petenda qꝛ dic̄ Sap̄. Circulus aure⁹ in naribꝫ ſuis. i.
ſcroffe pulcra ⁊ fatua. Prouer.j. vt dic̄ glo. Sus ſi hꝫ cir
culum aureū circa roſtꝝ ſuū ponit ip̄m int̄ lutū. ſic mu
lier fatua ſiue incōtinens ornatū pulcritudinis a deo ſi
bi datū ponit ad luxurie lutum. iō etiaꝫ meli⁹ ē viro vt
q̄rat bonā ⁊ pauperem q̄ malā ⁊ diuitem. dic̄ Sap̄. Pro
uer.xxj. Meli⁹ eſt ſedē in angulo dom⁹. ſ. cū pauper ⁊ bo
na. q̄ cū muliere litigioſa ī domo ꝯiuiij. iō Ecci.xxvj.
dic̄ Ihs ſirach mulierꝭ bone btūs vir nō dixit mulierꝭ
pulcre vel diuitis. Et ponit rōem. numer⁹ eīn annoꝝ il
loꝝ duplex. q.d. amboꝝ vita ꝓlongat̄ ex bonitate ⁊ di-
lectione mutua. Scḋo eſt neceſſe ſi debeat dilectio eſſe
int̄ eos vt q̄rat ſibi ſimilem nō tm̄ in moribꝫ. ſꝫ etiaꝫ in
iuuentute. nobilitate. diuitijs. ⁊ ſenectute. vt vicꝫ iuue
nis ducat iuuenem. nobilis nobilem. diues diuitē ⁊ ſe-
nex ſenem. Iux̄ illud Poe. ſi q̄ velis apte mulieri nube
pari. Et rōem illi⁹ ponit Egidi⁹ roma. de regi. p̄ncipū.
li.ij. pte. j. c. xij. dicens. In omni ꝯiugio nimia imp̄itas
vꝛ eſſe vitāda vicꝫ imp̄itas in ꝯiugio. ſiue ſit ſcḋm nobili
tatē ſiue ſcḋm etatē vt plurimū eſt cā litis. vel etiā eſt cā
ꝙ ſibi ꝯiuges fidē n̄ ſuāt vt ſi nimis nobil' nubat igno
bili n̄ erit eis ſocietas digna ſꝫ vn⁹ alteri vltra q̄ leges cō
iugij req̄rant conabit̄ dn̄ari. ſi etiam nimis ſenex iuuē-
cule nubat̄. qꝛ iuuenes ſenū ſocietate nō gaudent talis
imp̄itas etatꝭ erit q̄ddaꝫ incitamētū ꝙ ſibi ꝯiuges fidē
nō ſuāt. hec Egidi⁹. Si āt diues nubat paup̄i obijcit
ſibi paup̄tatē. vel ſi pulcra nubet difformi hꝫ eū exoſuꝫ
⁊ adultera efficit̄. Paritas iſta in anulo oñdit̄ q̄ ſi ſtri-
ctior ſit digito nō ꝯgruit. ſi latior decidit ſic etiā int̄ ꝯiu
ges ſi ſint diſpes vel ſimul manētes nō ſt̄ diſcordes vel
vn⁹ ab alio diſcedit. iō dixit dn̄s Gen̄.ij. qn̄ voluit ade
dare ꝯiugē. faciam⁹ ei adiutoriū ſimile ſibi. de coſta viri
formauit deus mulierē ne poſſet vn⁹ ꝯ alium gloriari
ſe eſſe nobiliori genere. nō formauit eaꝫ de capite ne cre
deret̄ ad dn̄atiōeꝫ formata. qꝛ dic̄ Sap̄.xxv. Mulier ſi
p̄matū hꝫ. ſ. in domo ꝯ̄ria eſt viro ſuo. ſ. v̄bis ⁊ factis.
neqꝫ de pedibꝫ eam formauit ne crederet̄ formata ad ſ-
uitutem ſꝫ de medio vt tanq̄ ſocia habeat̄. Poſtq̄ viri
ſibi mulieres bonas ſimiles. ſ. in moribꝫ. in iuuentute.
nobilitate ⁊c̄. queſierint debent ad inſtar auium eas di
ligere. Iuxta illud Apl'i ad Eph.v. Viri diligite vxo-
res veſtras ſicut xp̄c dilexit eccleſiam. ⁊ poſt pauca po-
nit rōnem q̄ vxorem ſuam diligit ſeip̄m diligit. nemo
eīn vnq̄ carnem ſuam odio habuit ſed nutrit ⁊ fouet
eam ſicut xp̄c eccleſiam. Et ſubdit. ꝓpter hoc relinquet

homo patrem ⁊ matrem ⁊ adherebit vxori ſue. Ad hoc
aūt vt a viris mulieres diligant̄ tenent̄ eis q̄n̄qꝫ. Pri-
mo dilectōez. vt legit̄ de Micol que dilexit Dauid vi-
rum ſuum. vt hr̄. j. Reg. xix. ⁊ Thob. x. pentes monebāt fi-
liam ſuam vt diligeret viꝝ ſuum. Scd̄o fidem thori. q: dr̄
Roma. xij. viuente viro vocabit̄ adultera ſi fuerit cuꝫ
altero viro. Tercio timorem ſctm̄. Iux̄ illud ad Eph.
v. Vxor timeat viꝝ ſuum. Quarto ſubiectiuaꝫ obediē-
tiam ſm̄ v̄bum dn̄i Gen̄. iij. Sub viri ptāte eris ⁊ ipſe
dn̄abit̄ tui. Quīto mollē r̄ſionem. q: Prouer. xv. Rn̄-
ſio mollis frangit iram. ſmo dur⁹ ſuſcitat rixas. his igr̄
q̄nqꝫ in mulierib⁹ ꝯſideratis dn̄t viri prudētes ꝯiuges
ſuas diligere nec eas moleſtare. dilectio tn̄ iſta dꝫ eē ho-
neſta. q: nimia ⁊ inhoneſta dilectio cauenda eſt int̄ viꝝ
⁊ mulierē. q: dicit Greg. xxxij. q. iiij. c. origo. ⁊ he. Aug.
ij. q. viij. c. adulteri. omnis amor vehemens vxoris ſue
ꝓprie adult̄ eſt. Glo. inq̄tū recedit ab amore dei. vel for-
te ſitis eſt in q̄ntitate pcti adultero ⁊ ſi amor hm̄oi p̄ꝑo-
nit̄ amori dei pctm̄ eſt mortale. q̄b⁹ ꝯcordat Sixt⁹ pita-
goric⁹ in ſententijs. Adult̄ q̄dem eſt in ſuaꝫ vxorē ama-
tor ardenti⁹. in aliena v̄o vxore omnis amator turpis ⁊
in ſua nihil turpi⁹ q̄̄ amare vxorē ſicut adulteram. Se-
cūdo dn̄t viri adinſtar auium ꝓ vxorib⁹ ſuis pugnare
⁊ ꝑiculo ſe exponē. dn̄t eīm ſe mutuo defendere ꝯiuges
nō ſolum ab iniurijs ſpūalib⁹ ſꝫ etiam a vicijs ⁊ inho-
neſtatib⁹ qd̄ tunc fit qn̄ vn⁹ ꝯiugum alium male viuē-
tem corripit ⁊ corrigit. ſi eīm vxor male ſit morigerata ſic̄
docꝫ Criſ. ſup Math. trib⁹ modis a vicijs caſtigari dꝫ
Primo docendo ſm̄ deum. ſi aūt timorē dei non ſentit
improperando vel hoīes erubeſcat. ſi nec pudorē ſentit
freq̄nter ꝯfuſa fac illi ſicut p̄cepit ſalomon. Cor durum
baculo ꝑcutite ḡ pmo ammone q: multū ꝓficit doctri-
na iuſticie. deinde ꝯfunde q: pudor eſt freq̄nt̄ frenum
vicioꝝ. Scd̄o bonum eſt vt caſtiget̄. q: ancilla erubeſcē
neſcit vt libera. Hec Criſ. ſi aūt vir ſe male hēat docet
Aug. li. l. Omel'. Vt vxor eum q̄tuor modis cohibeat.
Primo āmonēdo. Scd̄o obiurgādo vt ſi nō ꝓſint cha-
ritatiue āmonitiōes faciat duras obiurgatōes. Tercō
ſi hoc nō valet eccl'iam int̄pellat vt p̄lati ꝯſilium q̄ren-
do maxime ſi pctm̄ notorium ſit. Quarto ad deum cur-
rendo ꝑ vires ſpūales. ⁊ oīones. q: ſaluat̄ vir infidelis
ꝑ mulierem fidelem. j. ad Chor. vij. Q̄rtum ad terciuꝫ
tangit̄ pudicicia ꝯiugatoꝝ. cū dr̄ ⁊ erat mr̄ ihu ibi. Cir-
ca qd̄ nota. pudicicia ꝯiugalis ꝯſiſtit ī trib⁹. Primo vt
cā ꝓlis matrimoniū ꝯhat̄ dicit eīm auctor li. xij. ꝓprie. ꝙ
aues iō amore ꝯiugalis federis ꝓcurande ꝓlis ſe ꝯiun-
gūt ⁊ ſociant̄ ⁊ fetus ꝓcreatos ab ipſis nutriūt atꝫ pa-
ſcunt. In hoc mora. docet q̄ volunt̄ m̄rimonialit̄ ſocia-
ri vt hoc faciant cā ꝓlis ꝓcreāde. q: dicit Hiero. xxxij.
q. iiij. c. ergo. ⁊. xxxij. q. ij. c. pudor. Intentio matrimo-
nij dꝫ eſſe cā pma ꝓlificandi. ⁊ hoc ꝑpendēs tobias iu-
nior dixit. Thob. viij. Nunc dn̄e tu ſcis q: nō luxurie
cā accipio vxorem ſꝫ poſteritatꝭ dilectōe in q̄ benedicat̄
nomen tuū in eternum. Qui eīm non hac cā vxores du-
cunt ſꝫ cā libidinis ſup hos demones ptātes accipiunt
ſic̄ ptꝫ de. vij. viris Zare q̄s demō ſtrāgulabat. iō dixit
angelus Thob. vj. ī eos q ꝯiugiū ita ſuſcipiūt vt dn̄m
a ſe ⁊ a ſua mente excludant ⁊ ſue libidini vt vacent ſic̄
equ⁹ ⁊ mulus in quib⁹ nō eſt intellect⁹. ſup'eos hn̄t de-
monia ptātem. Item dn̄t nō ſolum cā ꝓlis ꝯhere ſꝫ pu-
eros etiam a ſe genitos paſcere inſtruere ⁊ a vicio cohi-
bere iō dn̄t eos paſcere. Quia dicit Baſili⁹ in exame. ⁊
Beda ꝙ aues cōmuni generꝭ paſcūt pullos ī iuuētute
⁊ ecōtra iuuenes paſcūt pētes in ſenectute ⁊ qn̄ debili-
tant̄ minores. ſ. iuniores in ſuis roſtrꝭ eleuant ⁊ deferūt
ſeniores. ⁊ q̄d ꝑ hoc oſ̄dit̄ niſi ꝙ pētes dn̄t nutrire pu-
eros ſuos dum iuuenes ſunt. ⁊ iuuenes dn̄t econtra in
ſenectute pentib⁹ ꝓuidē. q: dic̄ Amb. in exame. in om-
nib⁹ hui⁹ volucrib⁹ nālis pietas ꝯmēdat̄ vt homo pie-
tatꝭ obſequiū denegare pentib⁹ erubeſcat qd̄ ab auib⁹

impendi ſibijnuicem nō ignorat. Secundo dn̄t eos in-
ſtruere exemplo aq̄laꝝ. dic̄ Ariſt. li. vj. aīalium. Aquila
pullos ſuos iam adultos paulatim ꝓuocat ad volan-
dum ⁊ facit eos eſurire vt auidi⁹ eam ſeq̄nt̄ ⁊ ſi forte pi-
gritauerint ad exeūdum ꝑcutiūt eos cum roſtro ⁊ ſub-
trahūt eis cibos vt ſic cogant eos ad exeūdum. ⁊ ſi hoc
faciūt volatilia irrōnabilia multomagis hoīes rōne p̄-
diti aut dotati dn̄t pueros ſuos ī bonis morib⁹ inſtrue-
re vel arte. Exemplū habem⁹ Thob. de pentib⁹ Zare
q̄ inſtruebāt eam diligere maritū. regere familiam. gu-
bernare domū. ⁊ ſeipaꝫ irrep̄henſibilem exhibere. Sic
etiam Mathatias iam moriens inſtruxit filios ſuos. j.
Machab. vij. Nūc filij emulatores legis eſtote ⁊ date
animas v̄ras ꝓ teſtamēto patꝝ. q: dic̄ ſap̄. Ecci. vij. Fi-
lij ſi tibi ſint erudi illos: cura eos a puericia coꝝ. Et dic̄
glo. pr̄ tenet̄ puero ꝓuidere de nutrimēto ⁊ de doctrīa
aut documēto. ⁊ nō ſolū tenet̄ eos inſtruere in morib⁹
ſꝫ etiam in artib⁹. Iux̄ illud Catho. Cum tibi ſint nati
nec opes tūc artib⁹ inſtrue. ſ. illos vt poſſint inopeꝫ de-
fendere vitam. Et rōem ponit Plato in ſentētijs. ſi pr̄
nō ſtudet filium inſtruere vel artē vel ſciam q̄b⁹ ꝓficiat
vel lucret̄ fili⁹ ille nō tenet̄ pr̄i in neceſſitatib⁹ ꝓuidere.
¶ Ideo legit̄ ꝙ ꝯſtantin⁹ impator p̄cepit vt filie ſue ar-
tem vel ꝯſuetudinem manib⁹ operandi hrēnt vt ꝑ exerci-
cia opis vicia vitarēt. Et ſi fortuna ſibi arridēt ſciret la-
borib⁹ manuū victum q̄rere ⁊ amictū. Iō refert Sue-
toni⁹ de auguſto impatore q̄ filiam ſuam ⁊ neptes ita
diſpoſuit. vt lanificio aſſueuerēt. Dn̄t tercio eos a vicio
cohibere. Iux̄ illud ſap̄. Ecci. xxx. Ne des filio tuo ptā-
tem in iuuētute ⁊ ne deſpicias cogitat⁹ illi⁹ curua ceruī-
cem eius in iuuētute ⁊ tunde latera ei⁹ dum infans eſt
ne forte induret ⁊ nō credat tibi ⁊ erit dolor aīe. Secū-
do pudicicia ꝯiugalis ꝯſiſtit in hoc vt ꝓprie fragilitati
ſuccurrat̄. Iux̄ illud Apli. j. ad Chor. vij. ꝑp̄t fornicatō-
nem. ſ. vitādam vnuſq̄ſqꝫ ſuaꝫ vxorē hēat. ⁊ vnaqueqꝫ
mulier viꝝ ſuum hēat. Iō dicit mgr̄ li. iiij. di. xxvj. c. j.
Coniugij inſtitutio duplex ē vna an̄ pctm̄ ⁊ ad offm̄ fa-
cta eſt in ꝑadiſo. ſ. ꝑp̄t ꝓpagatiōeꝫ ꝓlis vbi eſſet thorus
īmaculat⁹ ⁊ nuptie honorabiles. Ex quib⁹ ſine ardore
ꝯcipent. ſine dolore parerēt. alia v̄o poſt pctm̄ ad reme-
dium Glo. q̄rtum ad vitādam fornicatōꝫ ⁊ facta eſt vt
dic̄ mgr̄ ex̄ ꝑadiſum ꝑp̄t illicitum motū deuitādum. p̄-
mo vt natura multiplicaret̄. ſcd̄o vt nā. ſ. corrupta exci-
pet̄. i. excuſaret̄ ⁊ vicium cohiberet̄. Tercio pudicicia cō-
iugalis in hoc eſt vt locus. tp̄us. ⁊ debit⁹ modus ſuet̄.
Dicunt eīm naturales ꝙ aues ſuant tp̄is ꝯgruitatem.
⁊ hoc eſt tempus veris. ſic dn̄t ꝯiugati debito tp̄e op⁹
matrimonij exercere ⁊ non tp̄e vetito. i. ꝓhibito vt tp̄e
menſtrui vel tempe puerperij vt dr̄ di. v. c. ad nre. q:
dr̄ Leui. xvj. Si coierit vir cum muliere tp̄e ſanguinis
immūdus erit. ⁊ eiuſdem. xviij. ad mulierem que pa-
tit̄ menſtrua ne acceſſeris. Et dicit Aug. ꝙ tūc abſtinē-
dum eſt a tali ope. ꝑp̄t ꝓlis corruptōꝫ. Et dic̄ Hiero. ꝙ
tunc ꝯcipiunt̄ membris deꝑuati. ceci. claudi. ⁊ leproſi.
nec tp̄e etiam ſacro. nec feſtiuo. qn̄ vacandū eſt oīoni.
Iō dic̄ Aug. ꝑp̄t dies ꝓceſſionis ⁊ ieiunioꝝ aliq̄n non
lꝫ coire. q: a licitis etiam abſtinendum eſt vt facili⁹ im-
petrari poſſit qd̄ poſtulat̄. vnde tp̄e quo mulier impre-
gnata eſt. q: dicit Ariſt. li. v. animalium. Poſtq̄̄ femi-
na elephantis eſt impregnata oīno ab ipſo non tangit̄.
Itē in loco ſacro non eſt illud opus exercendū. q̄liter
aūt hoc opus debeat exerceri modo debito hoc ſuper-
ſedeo ne grauarem pias ꝯtinentium aures. ſi autē vis
de hoc in ꝯfeſſione aliquid ꝓponere. Vide Guilhel. in
ſum. vir. tracta. vj. c. xviij. Q̄rtum ad q̄rtuꝫ tangit̄ me-
moria egenoꝝ cum ꝯcludit̄ vocat⁹ eſt aūt ihs ⁊ diſcipu-
li eius ad nuptias. Vbi notandum cum celebrat̄ ꝯui-
uium nuptiaꝝ ſemꝑ dꝫ ibi eſſe memoria egenoꝝ q̄ dn̄t
inuitari exemplo Thob. viij. de Raguele quando tra-
didit filiam ſuam Zaram thobie in vxorem fecit ſolen-

ne ꝯuiuium. nam duas vaccas pingues ⁊ quatuor ari
etes occidit. ⁊ dari epulas omnibꝰ vicinis ⁊ amicis iuſ
ſit. ⁊ nõ eſt putandum ꝙ ſine paupibꝰ comediſſet q̄ ſꝑ
pauperꝫ in ſuis cõuiuijs memor fuit. Vt hꝫ Thob. ij.
Et merito ſunt arguendi q̄ egenos de ſuis ꝯuiuijs ex
cludunt. cum dicit dñs Lu. xiiij. Cum facis prandium
noli vocare amicos vicinos aut diuites. ſꝫ voca paupe
res. ⁊ debiles. cecos ⁊ claudos. ⁊ beatꝰ eris q2 non hñt
retribuere tibi. retribuet̃ eñ tibi in reſurrectione mor
tuoꝝ iuſtoꝝ. ⁊ debent hoc facere ꝯiugati non ſolum in
nuptiaꝝ ꝯuiuijs ſꝫ etiã in alijs ſuis prãdijs dñt xp̃m in
ſuis paupibꝰ vocare ⁊ ñ excludẽ ne a xp̃o excludat̃. Re
fert eñ rober. holk. ſup li. Sap̃. Senator q̄dam cũ vxo
re ſua edificauit caſtrum in quo ſcripſit hec metra. De
cretum deĩ ne dormiat aut epulet̃. Hic gens villana
ſꝫ achilles platoq; dyana. q. d. Hic nõ intrent triplices
homĩes. layci. illiterati. ⁊ difformes. ſꝫ militares q ſigni
ficant̃ ꝑ achillẽ. ⁊ docti q̄ ſignificant̃ ꝑ platonem. ⁊ for
moſe mulieres q̄ notant̃ ꝑ dynam. ⁊ ſic excluſit paupe
res. ꝯtingit aũt eum infirmari. ⁊ xp̃c viſitauit eum di
cens. excluſiſti me in meis ⁊ ẽ te excludaꝫ a regno meo.
Audiens hoc ſenator beataꝫ v̾ginem Mariam implo
rauit q̄ miſerta ei apparuit. ⁊ ip̃m alios v̾ſus docuit. ſ.
Muta decretum. ſanctoꝝ collige cetuꝫ. Nudum mar
tinum lazaꝝ. iacobum ꝑegrinũ. Ideo legit̃ in vitaſpa.
Duo antiq̄ patres in heremo rogauerũt dñm vt oñde
ret eis ad quam mẽſuram venirent. ⁊ venit vox illis di
cens. In villa que eſt in egypto eſt q̄dam ſecularis eu
charius nomine ⁊ vxor eius maria. nõdum ꝑueniſtis
ad menſuram ipſoꝝ. exurgentes illi venerũt in vicum
illum ⁊ ꝑcunctãtes inuenerũt cellulam ipſiꝰ ⁊ vxorem
eius ⁊ dicunt ad eam. vbi eſt vir tuꝰ. ⁊ illa. in campo et
paſcit oues ⁊ introduxit eos in domum. cum ſero eſſet
venit ille cum ouibꝰ ⁊ videns eos parauit mẽſam. mi
ſitq; aquam in peluim lauit pedes eoꝝ q̄ dixerunt non
guſtabimꝰ niſi indicaueris nobis ꝑus opatõem tuam.
Et ille cum humilitate. ego inq̄t ſum paſtor ouiũ. ⁊ hec
mulier mea eſt. cũq; ꝑſeueraſſent illi rogãtes vt omnia
denunciaret ⁊ ipſe nollet dicere. dixerunt ei. deus miſit
nos ad te. audiens aũt hoc v̾bum timuit. dixitq; eis. ec
ce oues iſtas habemꝰ a ꝑentibꝰ nr̃is ⁊ quicq̄d nobis do
nauerit ex ipſis dñs diuidimꝰ in tres p̃tes. Vnam p̃tẽ
paupibꝰ. Alteram in ſuſtentatõeꝫ ꝑegrinoꝝ. Et terciaꝫ
p̃tem in vſum nr̃m. Ex quo aũt accepi vxorem meam
neq; ego pollutꝰ. neq; ipſa. ſꝫ v̾go eſt. Singulariť aũt ⁊
remoti abinuicem dormimꝰ ⁊ nocte induimꝰ nos ſaccꝭ
in die v̾o veſtimenta nr̃a ⁊ vſq; huc nemo hoĩm cogno
uit. cũq; hec audiuiſſent illi p̃res admirati ſũt. ⁊ receſſe
runt glorificantes deum.

Dominica. ij. poſt epiphanie. ſmo. iij.

D Ie tercia nuptie facte

ſunt in chana galilee ⁊c̃. Ioh. vbi. ſ. Conſue
tudo fuit olim ꝙ v̾gines q̄ debebant regibꝰ
copulari ꝑ aliq̄d tp̃s cultibꝰ regijs ornarent̃. ſicq; orna
te in thalamum regis ducerent̃. ⁊ q̄ oculis regis magis
placuiſſet hanc in ſponſam ⁊ reginam habuiſſet. ⁊ hoc
figuratũ eſt Heſter. ij. vbi legit̃. Poſtq̄ vaſthi ꝓpt ſu
ꝑbiam fuiſſet abiecta factũ eſt regis p̃ceptũ vt de om̃i
regno ſuo ꝯgregarent̃ puelle ſpecioſe. ⁊ v̾gines ⁊ addu
cerent̃ ad ciuitatẽ ſuſan. ⁊ traderent̃ in domũ feminaꝝ
ſb manu egei eunuchi. q̄ erat p̃poſitꝰ ⁊ cuſtos feminaꝝ
vel reginaꝝ. ibiq; accipent mundũ muliebrẽ ornatum
⁊ cetera ad vſum nccĩa. ſicq; oĩbꝰ abũdant ſm regiam
ambigatõꝫ expletis excolerẽt ꝑ ſex mẽſes oleo mirtino
vngerent̃. ⁊ ꝑ alios ſex q̄buſdam pigmentis vterent̃. ⁊
ſic decent̃ ꝯpoſite ⁊ ornate de triclinio feminaꝝ ad regꝭ
cubiculum trãſirent vt q̄ ex oĩbꝰ magꝭ oculis regis pla
cuiſſet illa ꝓ vaſthi in ſolio regni ſedere debuiſſet. Spi
ritualiť aſſuerꝰ q̄ interp̃tat̃ beatꝰ ſignificat xp̃m ſummi
regis filiuꝫ. q̄ vt ait Hugo in ſoli. de arra anime venit
in hũc mũdum quem ipſe creauerat deſpõſauerat ſibi
in vxorem electam ⁊ vnicam regalibꝰ nuptijs dignam
ſꝫ hunc iudea q̄ ſignificat̃ ꝑ vaſthi q2 in forma ꝑentum
ſui recipe ꝯtempſit abiecta eſt ⁊ miſſi ſunt miſtri regis
. ſ. apl̃i ꝑ vniuerſum mũdum ꝯgregare animas ⁊ ad ci
uitatem adducere regis. i. ad ſanctam eccl̃iam in q̄ deꝰ
eſt. ⁊ manſio mulieꝝ vel reginaꝝ. i. ſanctaꝝ animaꝝ ⁊ fe
cundant̃ ⁊ generant nõ ad ſuitutem. ſ. ad regnum fili
os. que q2 nõ ex timore ſꝫ ex charitate deo ſuiunt q̄ſi in
libertatẽ bonoꝝ opm partus edunt. Et ſubdit Hug.
vlteriꝰ exponendo figuram. Multi q̄dem vocati ꝑ fi
dem intrant eccl̃iam ⁊ ibi ſacramenta xp̃i q̄ſi quedam
vnguenta ⁊ antidota ad repatõeꝫ ⁊ ornatum animaꝝ
prepata accipiunt. ſꝫ q2 veritatis ore multi ſunt vocati
pauci v̾o electi. non omnes q̄ ad hunc cultum ſunt ad
miſſi ad regnum ſunt eligendi. nam tm̃ iſti eligunt̃ qui
ſic ſtudent ſe ꝑ iſta mundare ⁊ excolere vt cum ad regꝭ
p̃ñtiam introducti fuerint tales inueniant̃ vt ipſe ma
gis velit eligere q̄ reprobare. ⁊ tũc alloquit̃ doctor Hu
go animam ſuam dicens vbi poſita es vide ⁊ qualem
pulcritudinem debes diligere poſuit te xp̃c in triclinio
vbi mulieres ornant̃ varia pigmentaria diuerſas ſpẽs
tibi dedit vbi cibos regios de mẽſa ſua tibi miſtrare p̃
cepit quicq̄d ad ſuauitatem. q̄cq̄d ad refectõꝫ. quicq̄d
ad repandum ſpẽm. ⁊ quicq̄d ad augendum decorem
valẽ põt tribuit ſꝫ caue ne ad colẽdaꝫ temetip̃am negli
gens ſis ne in nouiſſimo tuo cum in ſponſi ꝯſpectu re
p̃ñtata fueris indigna: q̄d abſit: eius ꝯſortio inueniarꝭ.
prepa te vt ſponſam ſponſi celeſtis ſpõſam regis ĩmor
talis. hec Hugo. ⁊ ſi anima nr̃a etiam velut xp̃i ſpõſaꝫ
ſe prepauerit ꝯiugio eius digna erit vt ſic dici poſſit de
xp̃o ſponſo ⁊ anima deuota. die tercia nuptie facte ſũt
in quibꝰ tria tangunt̃.

Nuptiaꝝ ſolẽnitas. — nuptie.
Loci congruitas. — ibi. — in chana.
Conuiuaꝝ nobilitas. — ⁊ erat mať.

Q̃tum ad p̃mũ tangit̃ nuptiaꝝ ſolẽnitas cum dꝛ die
tercia nuptie facte ſunt. Circa q̄d notandum euangeli
ſta dicit. nuptie facte ſunt in chana galilee. Vñ nuptie
ſunt duplices. ſ. carnales ⁊ ſp̃uales. Carnales fuerunt
inť adam ⁊ euam que initiate fuerũt tunc q̄ñ adam di
xit Geñ. ij. Hoc nũc os ex oſſibꝰ meis ⁊ caro de carne
mea. ratificate fuerunt tunc q̄ñ dixit ꝓpť hoc relinquet
homo patrẽ ⁊ matrem vbi tangit p̃mũ bonũ ꝯiugij. ſ.
bonum inſepabilitatis. ſꝫ cũ addit adherebit vxori ſue
tangit ſcđm bonũ. ſ. fidelitatis. q2 nõ dꝫ adherere alijs
mulieribꝰ. Cum aũt ꝯcludit. ⁊ erunt duo in carne vna
tangit terciũ bonum ꝯiugij. ſ. bonum ꝓlis. de his tribꝰ
bonis dic̃ b. Aug. ſup Geñ. li. ix. c. ix. nuptiale triptitũ
eſt. ſ. fides. ꝓles ⁊ ſacr̃m. In fide attẽdit̃ ne poſt vincu
lum ꝯiugale cum alio vel cũ alia coeat̃. In ꝓle vt amã
ter ſuſcipiat̃. ⁊ religioſe educet̃. In ſacramento vt ꝯiugi
um nõ ſepet̃. Hec ille. ſꝫ he nuptie inť adam ⁊ euam cõ
ſũmate ſunt q̄ñ ipſe cognouit vxorem ſuaꝫ Geñ. iiij. ſic
nũc nuptie carnales aut mr̃imoniũ xp̃ianoꝝ initiat̃ ꝑ
ſponſalia. ſ. ꝑ v̾ba de futuro. vt. ff. de ſpon. li. j. ⁊ ratifi
cant̃ ꝑ v̾ba de p̃ñti. vt. xxvij. q. ij. §. j. vel ratificant̃ q̄ñ
ꝑ eccleſiam approbant̃ vt. xxx. q. ij. c. j. ⁊ ex̃ de clam. de
ſpon. c. cũq; inhibitio. ſꝫ ꝯſumat̃ ꝑ carnalẽ copulam ex̃
de cõiug. c. ex publico. vbi hꝫ matrimoniũ ꝑ ſolam car
nis copulam conſumatur. ad quam nullus debet con
iugem cogere. Iſte inquam nuptie ſunt valde commẽ
dabiles ſolennes ꝓpter multa. Primo ꝓpter auctorita
tem inſtituentis. cum eñ alios ordines inſtituerint ali
qui ſancti vt Franciſcus. Dominicus. Auguſtinꝰ. Be
nedictus. Ordinem aũt matrimonij inſtituit ipſe deꝰ.
ſicut dicit mgr̃ li. iiij. diſt. xxvj. c. j. Cũq; alia ſacramen